

آموزش مهارت‌های

ترجمه: مرتضی پور موسی

حاصل از مطالعات شناختی فراهم نمایند:
(ماررانو چینز- ۱۹۸۷، ماکس ول -
۱۹۸۷)

۱- مهارت‌های فکر کردن را در تمام فعالیت‌های روزمره، در خانه و مدرسه، به کودکان آموزش دهید. این آموزش می‌تواند از سنین خیلی پایین شروع شود. از زمانی که کودک نوپا سوالات باز - بسته را می‌پرسد (با کلماتی چون: چه، چرا و چگونه) و ما به آنها پاسخ می‌دهیم، در واقع آنان را در جهت رشد مهارت‌های کلامی‌شان ترغیب کرده‌ایم. همچنین به آنها کمک می‌کنیم که بیندیشند. کاربرد شیوه‌های مشابه با این روش نیز می‌تواند برای کودکان بزرگتر مفید واقع گردد.

۲- از کودکان بخواهید که اطلاعات را با یکدیگر مطابقت دهند. داده‌های جدید را با آنچه تا کنون می‌دانسته‌اند، مقایسه کنند. این شیوه به آنها کمک می‌کند که پیوند بین کلمات و یا مفاهیم را فرا گیرند (آنچه که شباهت یا تفاوت دو مطلب را نشان دهد). بچه‌های دبستانی می‌توانند یک کشور را بر حسب اروپایی و یا آفریقایی بودن، نوع نظام دموکراسی و یا تمرکز گرا مقوله‌بندی کنند. این کار می‌تواند به آنها یادآوری و بهتر واقفیت‌ها یاری‌رساند.

معلم معمولاً از این واقفیت احساس ناراضایتی می‌کنند که آموزش مسائل ساده به کودکان به مراتب آسانتر از آن است که به آنها یاد داده شود خود در باره آن مسائل فکر کنند، آیا می‌توان به کودکان «فکر کردن» را آموخت؟ یافته‌های پژوهشی بدین سؤال پاسخ مثبت می‌دهد.

فکر کردن تا حدی منبعت از تجربه است. از این رو کودکان برای یادگرفتن نحوه فکر کردن - شامل نحوه ارزیابی یک موقعیت، نحوه متمرکز شدن بر مهمترین ابعاد یک مسأله، نحوه تصمیم گرفتن برای انجام کار و شیوه دنبال کردن کارها محتاج تجربه هستند. پیشنهادات نیل شیوه‌هایی است که والدین و معلمین می‌توانند زمینه چنین تجربه‌هایی را بر اساس یافته‌های

۲- تفکر انتقادی، یعنی توانایی ارزیابی اطلاعات را برای آنها توضیح دهید. به بچه‌ها یاد دهید تا در باره هر چیزی که می‌شنوند، و یا می‌خوانند، چهار سؤال زیر را مطرح کنند:
- آیا این موضوع یک چیز غیرعادی است؟

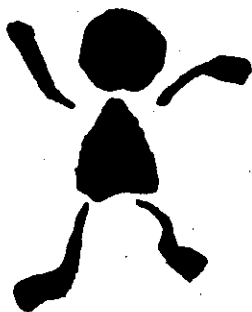
- آیا جزء اطلاعات عمومی و موضوعات عادی است؟ (مثلاً آسمان گاهی آبی است)

- اگر نیست، دال بر چه چیزی است؟
- اگر برامری دلالت می‌کند، آیا معتبر و با ثبات است؟

اگر چنین نیست، آنها باید بیاموزند که آن عبارت (شنیده یا خوانده) را نپذیرند.

۴- به کودکان شیوه برخورد با یک مسأله را نشان دهید. این کار:

«فکر کردن» به کودکان

وزش باد را در آن بشنوند، و گرما و تشنگی آن را احساس کنند.

۶- به کودکان پیاموزید فراتر از آن چیزی که آموخته‌اند، فکر کنند. به عنوان مثال در مطالعه وقایع یک انقلاب و یا جنگ از کودکان بخواهید که تصور کنند در آنجا هستند. احساس سربازان را در جبهه جنگ بیان نمایند لباس آنها را مشخص کنند و نام‌های از جبهه به خانواده خود بنویسند.

۷- کودکان را به نوآوری ترغیب نمایید. از آنان بخواهید که اطلاعات جدیدی را ابداع کنند و یا فراهم آورند. مانند اطلاعات مربوط به ابزار و وسایل خانه‌داری که در برخی امور جاری و روزمره به کار گرفته می‌شود.

۸- طرح‌های خلاق مانند سرودن شعر یا کشیدن تصویری را به آنها پیشنهاد کنید. کودکان را تشویق کنید تا یک نسخه اولیه تهیه کنند، سپس آن را غنا بخشیده و یا مورد تجدید نظر قرار دهند.

۹- دانش‌اولیه را به کودکان از طریق آموزش به آنها که چگونه و چه موقعی آن شیوه‌ها را به کار گیرند، ارائه دهید. مانند مطالعه یک نقشه، حل معادلات ریاضی و استفاده از میکروسکوپ.

۱۰- کودکان را تشویق کنید تا اهداف

- مستلزم آن است که کودکان آنچه را که می‌دانند و آنچه را که نمی‌دانند و آنچه را که می‌بایست انجام دهند، تشخیص دهند. سپس طرحی را برای حل مسأله تهیه کنند.

- طرح را اجرا کنند. و در نهایت طرح را ارزیابی کنند (اینکه آیا کار آمد است یا خیر)

۵- تصور هدایت کننده (تصور نمودن حوادث یا تجارب) را به کار گیرید. صورت‌های ذهنی حسی، به ذخیره کردن اطلاعات در حافظه دراز مدت و استفاده از تجارب سایر حوادث درگیر به ما کمک می‌کند. به عنوان مثال در مطالعه یک بیابان، می‌توانید از کودکان بخواهید که در تصور خود آن را ببینند، شن‌هایش را لمس کنند.

زمان‌بندی شده‌ای را در نظر گیرند و آن اهداف را به گونه‌ای بنویسند که بتوانند میزان حصول به آنها را ارزیابی کنند.

۱۱- به کودکان نحوه یافتن و استخراج نکات بسیار مهم را از آنچه می‌خوانند می‌بینند و یا می‌شنوند، آموزش دهید.

۱۲- کودکان را به نوشتن تشویق کنید. فرآیند آوردن افکار بر روی کاغذ دشوار است. نویسنده باید به این افکار نظم بخشد. انجام این طرح‌ها به اندازه جمع‌آوری مجله گفتگو با یکی از والدین (پیرامون افزایش حقوق، خرید کالاهایی ویژه و یا برخورداری از امتیازی خاص) یا نوشتن نامه به یک تاجر و یا یک فرد مشهور برای کودک لذت‌بخش است.